

“La sort hi és si tu vas semblant contínuament”

Josep M. Pou (Mollet del Vallès, 1944) acaba el seu primer Shakespeare amb ganes de més. Actor immens, projectes en marxa, passió: què més es pot demanar?

Sembla mentida que l'endemà mateix de tres hores de rei Lear de Bieito no estigueu extenuat... —És el miracle del teatre, que no té cap explicació: és veritat que en acabar estic esgotat físicament, però no sense energia; de fet, en tinc més, em sento molt més vital. També hi ha l'obligació professional: cal saber quina quantitat d'energia has de gastar en cada escena. El teatre és teatre: per molta veritat que hi posis hi ha la tècnica, també. Això fa que puguis anar descansant durant la funció.

—Teniu l'estrès sota control?

—Al llarg dels anys d'ofici he après que només t'has de preocupar del que estàs fent en aquell moment: una cosa cada vegada i concentrar-hi tota l'energia. Quan acabes, sí; aleshores obres el cap i hi poden entrar totes les preocupacions del món. S'aprèn, això. I funciona. És la meua manera de cuidar-me. Com ho és saber que, quan hi ha funció, he de descansar set o vuit hores, com a mínim, que és més del que dormo habitualment. De fet, crec que he tingut tant de temps per fer tantes coses perquè

dormo poc: no he necessitat mai més de sis hores, ho tinc comprovat.

—**Però feu migdiada, com a mínim?**

—Això sí. És fonamental: sempre que puc, és clar, que vol dir quan no hi ha algun rodatge pel mig. En tot cas, la meua és una migdiada curteta, eh? No tipus Camilo José Cela, de “pijama i orinal”, sinó d'aquells quinze o vint minuts ideals per començar la tarda amb força. Rovira Veleta, gran director català, em va ensenyar un sistema ideal: en deien “la migdiada de les claus”: asseure't en una butaca, tancar els ulls, amb un clauer als dits; quan trenques el son, es relaxa la mà, cauen les claus, i et desperta el soroll: ja n'hi ha prou.

—**El vostre temps lliure és ben productiu: també feu traduccions...**

—N'he estrenat una desena, de teatre contemporani. Vaig començar gairebé per necessitat perquè volia donar a conèixer un text, *Kennedy's children*. Arran d'aquell moment molts companys em demanaven traduccions, però no m'hi volia dedicar i vaig dir prou. En tot cas, sí: sóc una persona molt activa, passional: no sé estar sense fer res. No he entès mai que algú digui que s'avorreix. Jo, quan no he tingut per obligació alguna activitat per fer, me l'he inventada. T'ho dic amb tota la humilitat del món: porto trenta-cinc anys d'actor, i no sé què és un dia d'atur. He tingut algunes pauses entre acabar un treball i començar-ne un altre que ja tenia concertat: llavors he aprofitat per fer una traducció, o un programa de ràdio...

—**Ben mirat, vau començar en el teatre per la ràdio...**

—Es veritat: jo volia ser periodista. La meua família devorava la ràdio i per a mi era un element fonamental de coneixement. Amb disset anys em vaig presentar a un concurs que feien a EAJ 1 Radio Barcelona, l'emissora més important del moment, per cobrir una plaça de locutor. I vaig guanyar. Em vaig quedar només amb aquest honor, perquè no tenia edat per quedar-me la plaça. I va arribar la mili, i vaig tenir la sort que em toqués a marina, a Madrid.

—**Marina a Madrid?**

—El més insòlit del món: sense vaixells ni mar ni res. Però em vaig trobar que tenia les tardes lliures. I vaig pensar: he de fer alguna cosa. Vaig intentar matricular-me a Periodisme, però no podia, per horaris i més coses. Llavors

em vaig apuntar a l'Escuela de Arte Dramático, pensant que algunes assignatures —dicció, tècnica de veu, vocalització— eren comunes per a actors i locutors de ràdio. Però els professors —Manuel Dicenta, Mercedes Prendes..., grans actors del moment— em van anar descobrint que tenia certes qualitats. I em va entrar el cuquet. Després de la mili, em vaig dir “acabaré alguna cosa en la meua vida, em quedaré per tenir el títol i després tornaré a Barcelona”.

—**Però ja no vau tornar.**

—El dia de l'examen final de carrera —sembla una llegenda d'actors, això, ja ho veuràs—, en acabar, devien ser quarts de dues del migdia, van trucar a la porta del camerino: era el gran José Luis Alonso, que en aquell moment dirigia el teatre María Guerrero, i em va dir: “Si no t'importa, passa demà pel meu despatx.” Hòstia! Si l'examen va ser al juliol, a l'octubre debutava fent *Romance de Lobos*, de Valle Inclán.

—**Treball, però també sort.**

—Sí, però la sort hi és si tu vas semblant contínuament.

—**La televisió us ha convertit en un rostre ben popular. Com ho porteu, que us reconeguim pel carrer?**

—Per una part, afalaga. És la manera que tens de constatar si el teu treball arriba al destinatari o no. Ara: sempre que es mantingui en termes de prudència, de respecte. El que més m'agrada és el que anomeno la mirada còmplice: quan vas pel carrer i la gent que et ve de cara et mira, i somriu: és una manera de dir sé qui és, veig el seu treball. Això em sembla fantàstic. Però n'hi ha d'altres...

—**Perquè aquests altres...**

—Crec que hi ha un problema general d'educació, darrerament. Si et saluden pel carrer, pot ser molest o no: tu hi correspons amb correcció i ja està. És diferent quan arriba a nivells d'invasió. Una anècdota recent: tenia assaig a les 12 h del matí; estava a la porta d'entrada d'actors; i va passar una senyora i em va dir “Vostè! [alça la veu] Tregui's les ulleres!” Així, eh? I jo: “Per què?”, “Perquè jo el conec i m'agrada veure'l sense ulleres!”

—...!

—Sí, sí: amb aquest to. Em vaig treure les ulleres i li vaig dir: “No la conec de res i no pot parlar-me amb aquests termes”. I ella: “Ai, no es posi així! Que n'és, d'antipàtic!” I es va ofendre!

Un actor de metre noranta-cinc

—**És veritat que a Mollet us deien “el Pou petit”?**

—Sí [rient]. Perquè el conegut era el meu pare: ell era “el Pou”, un dels directors del teatre d'aficionats del centre parroquial. Recordo com a moment important de la meua vida, amb set, nou anys màxim, quan, assegut tot sol, al pati de butaques, veia com el pare i els seus companys muntaven decorats: estirar-los a terra, clavar-los, dir “puja les cordes!”, brooom!, posar-los drets i veure com es construïa un espai màgic. Potser per això, ara, que sóc partidari de totes les revolucions escèniques del món, trobo a faltar el moment en què s'aixecava el teló: allò em produeix encara com un pessigolleig...

—**Pensava que “Pou petit” venia per l'alçària...**

—No [torna a riure]. Però sí que és cert que ha condicionat molt la meua vida: amb disset anys ja media metre noranta: tothom em mirava. Com que era molt tímid, no ho podia suportar. Potser això m'obligava a actuar: si no, m'hagués quedat tancat a casa. T'explicaré una cosa, una espècie de teràpia que em vaig inventar. Jo em deia: sóc alt, sóc diferent dels altres però m'és igual, això és positiu, no puc deixar que la gent m'acoquini. I em vaig imposar un exercici: dissabtes i diumenges, cap allà a les sis de la tarda, quan les cafeteries estaven més plenes, i hi entrava sol, orgullósíssim, em plantava al mig del cafè, mirant tothom com fent veure que buscava algú —i per dins li deia a la gent: ja m'heu vist bé?—, i tornava a sortir, tranquil·lament.

—**Em trec el barret.**

—Ho vaig fer durant molt de temps, per obligar-me a superar-ho. Potser aquí s'hi pot trobar un naixement d'aquesta voluntat una mica exhibicionista que és necessària per ser actor. Allò, en definitiva, no deixava de ser una exhibició pública. I un tant impúdica.

—Heu estat anys fent de Manel, a la sèrie de televisió *Estació d'enllaç*, per exemple: què en feu, després, d'aquests personatges? Us vénen a saludar de tant en tant?

—No. És com esborrar el disc dur. Encara que, igual que el disc dur, per sort sempre queda una ombra que es pot recuperar. I hi ha personatges, els que t'han marcat perquè els fas temps o perquè són molt intensos (com ara el de *Celobert*, un dels millors que he tingut: l'entenia tant, aquell home que necessitava amor, amor, amor, i que se li escapava perquè no sabia tractar-hi...), que queden. També, inconscientment, crec que vaig millorant com a persona a mesura que vaig passant per personatges diferents. Un actor no és un tros de fusta: és una esponja, forçosament.

“L'entenia tant, aquell home que necessitava amor, amor, amor, i que no sabia tractar-hi!”

—I no teniu després la temptació de continuar actuant, també en la vida?

—Crec que els actors tenim perfectament separat què és ofici i què no. Jo, per exemple, continuo emocionant-me al cinema, i plorant, molt, encara que conec el truc de tot. I em fa content, que sigui així.

—Com compagineu la vida personal amb les gires?

—És una de les característiques d'aquest ofici. Hi ha qui necessita el contacte de la família i ho passa molt malament i cada setmana marxa corrent el dia de descans per estar-hi ni que siguin quatre hores. No és el meu cas. No he tingut cap necessitat —i no voldria semblar un monstre, quan dic això— de “crear una llar”. No tinc vocació de pare. Per descomptat tinc necessitat de parella i d'amics i de vida íntima i etcètera, però tinc la meua vida organitzada en solitari. A més, hi ha el fet que sóc feliç vivint en un hotel.

—Apa!

—Sí. Tinc una especial vocació de viatger transhumant. De tota la vida: tots els *quartos* que he guanyat en el

meu ofici me'ls he gastat en tres úniques coses: comprant llibres, comprant discos i viatjant. Atenció, quan parlo de viatjar vull dir anar a Nova York, a Londres, a París, Viena o Berlín. I per a mi és un *hobby*, viure en un hotel. M'agrada la seva mitologia. Per exemple, sóc un enamorat de Nova York: és una ciutat on carrego les piles i necessito anar-hi molt sovint, i dins de Nova York, he fet, organitzada racionalment, una gira d'hoteles.

—Ara han tancat el Plaza...

—Confio que no sigui veritat. Vull creure-ho així.

—Nova York també és teatre musical: una altra de les seves passions.

—Una puntualització: no m'agraden les aficions incondicionals. He estat catorze anys fent un programa a Radio Nacional parlant del que m'agradava, i hi ha gent que es pensa que em corro de gust quan vaig a veure un musical: no. N'hi ha molts que són espantosos. Si no tenen valors teatrals, no m'interessen gens —com no m'interessa aquesta moda de fer musicals d'antologies de grans èxits de cantants—. Ara bé, crec que en el teatre musical es puja un grau més en les emocions (això val també per a l'òpera: produeix una sensació de plenitud i de plaer diferent).

—Mort el rei Lear, quins projectes teniu?

—El futur més immediat passa per una *tv movie* que començo ara amb l'Enrique Urbizu, i la sèrie que faré després amb Pau Freixa (*Àngels i Sants*, i no és un homenatge a Ratzinger: va de màfia catalana). I tinc el cap ficat en un projecte que estrenarem al Romea, al novembre: n'he fet la traducció (la versió catalana i la castellana), dirigiré i la interpretaré.

—Artista total!

—I produiré [riu], l'aventura que em faltava en el món del teatre: faré l'última obra d'Edward Albee. Amb més de vuitanta anys s'ha despertat amb el text més modern i agressiu del teatre contemporani: la història d'un arquitecte de mitjana edat que està al cim de l'èxit, casat, amb un fill de divuit anys, i que de cop i volta confessa que està disposat a deixar-ho tot per anar a viure amb autenticitat la seva gran història d'amor: amb la Sílvia; que és una cabra.

Núria Cadenas

Quan semblava que un festival de cinema ja no podia suportar més sotragades, la Mostra de Cinema del Mediterrani ha fet un pas més enllà en la seua particular història i acaba d'assistir a l'abandó del seu enèsim director, aquesta vegada acusat d'irregularitats en la gestió. Més enllà dels motius, el que queda clar és que, tot i haver celebrat ja els vint-i-cinc anys d'història, el festival fa massa temps que navega a la deriva.

A principis d'aquest mes d'abril, José Antonio Escrivà, que ha estat director de les dues últimes edicions, va dimitir com a director de la Mostra després de confirmar-se que havia comès una “incompatibilitat formal” per haver contractat per al festival una empresa de la seua propietat. En concret, Escrivà va subscriure dues factures de 5.810 euros amb l'empresa mercantil Mascarat-Audiovisuales, SL, on figura com a administrador únic, per a la realització dels guions de les gales d'inauguració i clausura de l'última edició del festival.

La notícia la va fer saltar la regidora d'Esquerra Unida a l'Ajuntament de València, María Victoria González, qui va acusar el director de fer contractacions irregulars i de pagar amb el presupost del festival els seus nombrosos viatges a Madrid per a feines particulars. De fet, en el contracte d'Escrivà no s'inclouïa la dedicació en exclusiva al festival i el director compaginava la seua feina amb els seus negocis particulars en el sector audiovisual.

Les alegacions que Escrivà va presentar en defensa pròpia (“les acusacions són totalment falses i s'han difòs sense cap base ni prova”, va dir el director) no van servir de res. Els serveis jurídics de l'Ajuntament de València van considerar insuficients els arguments que va presentar Escrivà i la dimissió es va haver de fer immediatament efectiva. Enmig de tot l'enrenou i sota la pluja d'acusacions de l'oposició, Escrivà assegurava: “He pogut ficar la gamba, però no la mà”, i assegurava que desconeixia la normativa que regeix les contractacions del festival.

Siga com siga, el fet és que la Mostra ja té nou director. El veterà cineasta valencià Juan Piquer, fins ara subdirector del festival i mà dreta d'Escrivà, va ser nomenat el passat dilluns mentre l'oposició acusava l'equip de govern de